

Giriş

Introduction

Ertuğrul H. Aydemir

Deri ve Zührevi Hastalıklar Derneği Başkanı

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Dermatoloji alanına girdiğim 36 yıl öncesinden bu yana, her zaman yanı başımda bir psikiyatrin eksikliğini hissetmişimdir. Fakat bunun dermatolojik hastalardaki psikolojik bozuklukların sıklığı nedeniyle hastaların gereksiniminden dolayı mı yoksa benim bir psikiyatra kişisel ihtiyacım olduğundan mı kaynaklandığına halen karar verebilmiş değilim.

Deri hastalıkları ile psikolojik sorunların birlikteliğinin %40'ın üzerinde olduğu bilinmektedir ki bu oran genel topluma ve diğer hastalık gruplarına göre oldukça fazladır. Bu sıklığın kesin nedeni bilinmemekle birlikte, deriyle ruh arasında özel bağlantılar olduğu düşünülmektedir. Deriyle ruh arasındaki bu özel ve yakın ilginin kaynağı ve yolları nelerdir ve derinin insan ruhunda bu derece önem taşıması nereden kaynaklanmaktadır?

Öncelikle vurgulanması gereken nokta derinin insan psikolojisi için önemi, algılamasında işgal ettiği önemli yerdir. Deri kişinin iç ve dış ortamları arasında bir sınır oluşturan ve duygularımızın ifadesinde, heyecan ve tepkilerimizin yansımada önemli rolü olan, en geniş yer tutan (1,5 m²) ve en yüzeysel olan çok önemli bir organımızdır. Bu en yüzeysel organımızın insanlar için taşıdığı anlam ise aksine çok derindir. Derimiz dış dünyayla olan bağlantılarımızın başladığı sınır olduğu gibi, beden imajının da en yoğun olarak somutlaştığı organımızdır. Bir görüşe göre "Deri", benliğin (egonun) çevresinde yer alan bir zarf olarak tanımlanmıştır. Bu zarfın içinde bir takım kötü ve kirli atıkların, mikropların, irinlerin belki de

günahların, suçların biriktiği ve bunların da zaman zaman deri aracılığıyla cerahat, kan serözite, skuam, krut şeklinde dışarı atıldığı, eğer atılamazlarsa da çok daha ciddi hastalıklara neden olabildikleri düşünülmektedir. Bu inanışın halk arasındaki yansımalarını bazı örneklerde görebiliriz:

- Ayak parmak arası mantarlarının tedavisi ve akıntısının kesilmesinin diz ağrısı başta olmak üzere başka daha ciddi hastalıklara neden olması (tepme !).

- Hastalıkların bir taraftan batarsa, başka bir taraftan çıkması, akış yolunun kesilince başka bir yol bulması mantığı.

- "Kanımda bir mikrop mu var ?" düşüncesi.

Diğer yönden derimiz, beden imajının en güçlü somutlaştığı alan olduğu için, derideki her türlü bozukluk da ruhsal durumumuza çok olumsuz yansımaktadır, somatizasyon belirtilerinin çok önemli bir kısmı da deride şekillenir. Dikkat edilirse hastaların derileriyle ilgili birçok davranış ve yakınmalarının da çevresindekilere yönelmiş bir mesaj, bir uyarı, bir yardım çağrısı olduğu görülebilir.

Deri aynı zamanda diğer insanlarla olan ilişkilerimizin de en önemli parçalarından biridir. Bu işlev dokunma eylemiyle gerçekleşir ve dokunma, sevgi ve şefkatin en güzel ifade şekli olarak insan ilişkilerinde çok önemlidir. Dokunmayla sevgi ve şefkatin ifadesi, dokunan için olağanüstü doyurucu olduğu kadar, dokunulan için de güven, huzur ve rahatlık demektir. Bu algılamalar insanlar için olduğu kadar, bir çok hayvan türü için de geçerlidir. Dokunmasız bir sevgi

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Ertuğrul H. Aydemir, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye E-posta: ehaydemir@hotmail.com - ehaydemir2003@yahoo.com

*Türkderm-Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi Dergisi, Galenos Yayınevi tarafından basılmıştır.
Türkderm-Archives of the Turkish Dermatology and Venerology, published by Galenos Publishing.*

ifadesini ve bunun doyum eksikliğini hayal etmek bile çok rahatsız edici bir düşüncedir. Sevdiklerinize, eşinize, sevgilinize, çocuğunuza hatta kedinize, köpeğinize bile karşınızda dura dura dokunamamak hayattaki en büyük işkencelerden birisi olsa gerektir. En güzel sevgi sözcükleri bile dokunmanın eksikliğinde havada, eksik kalacak sevgi ifadeleridir. Özetle "Sevmek dokunmaktır" diyebiliriz.

Dokunmanın en güzel, en anlamlı ve en önemli şekli ebeveynlerle çocuklar, özellikle de anne ve çocuklar arasındadır. Yeni doğan, dünyayı elleri ve dudaklarıyla annesinin memeleri ve derisinin temasından tanımaya başlar ve bu yoğun fiziksel değinme bebeğin ruhsal gelişiminde önemi tartışılmaz bir ögedir. Bu çok özel değinmenin eksikliği bir çok ruhsal bozukluklara ve ilişkili diğer hastalıklara yol açabilir. Bunun yanı sıra okuduğum bir başka yazıda en mutlu çiftlerin birbirine en çok dokunan çiftler olduğu da yazmaktaydı.

Deri ve uzantıları olan mukozalar, cinsel uyarıların ve cinsel hazzın da en önemli kaynağıdır, fakat cinsel uyarı kaynağı olarak bir çift güzel gözün veya dalga dalga saçların da (ki saçlar da derinin uzantılarıdır) hakkını yememek gerekir. Yıllar önce poliklinikte gördüğüm bir hastam, ayak parmak

aralarındaki kaşıntının tamı tamına 3 adet cinsel birleşmeye (bir değil, iki değil !) eşdeğer haz verdiğini ifade ediyordu.

Deri tam aksine ağrının ve bedensel cezaların da başlangıç noktasıdır. Ayrıca bu kadar olumlu yönlerinden söz ettiğimiz dokunma, insanoğlunun karmaşık zihinsel algılamaları nedeniyle çok olumsuz da algılanabilir. Cinsel taciz ifadesi olmanın yanı sıra, aşığılama, meydan okuma ifadesi de olabilir. Çünkü bu güzel sevgi ve şefkat ifadesi çok yakın, izin verilen kişiler için geçerlidir.

Sonuç olarak deri ve ruh arasındaki ilişki çok önemli görünmekte, fakat etkileşim mekanizmaları çok açık şekilde bilinmemektedir. Bu bağlantıların neden olabileceğini düşündüğümüz psikokütan dermatozlar için yapılan sınıflamalar ise genellikle çok tatmin edici olmayıp, yıldan yıla ve yazardan yazara değişebilmektedir.

Derneğimizin "Psikodermatoloji Çalışma Grubunun" çekirdek kadroyla da olsa ilk aktivitesi olan, dergimizin bu özel sayısının, konunun gündeme gelmesini sağlamak ve bilgilerimizi tazelemek açısından çok yararlı olacağını umuyorum.

Saygılarımla.